

**«Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ
Директорлар кеңесінің 2012 жылғы 28 тамыздағы
№64 шешімімен бекітілді**

**«Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ корпоративтік басқару
қағидаттарының сақталуы туралы жыл сайынғы есеп**

Есепте «Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ (бұдан әрі – Қоғам) Корпоративтік басқару кодексінде бекітілген қағидаттардың сақталуы туралы ақпарат қамтылған.

1. Жалғыз акционердің құқықтары мен мүдделерін қорғау қағидаты.

Бұл қағидатқа сәйкес корпоративтік басқару қағидаттары шеңберіндегі Жалғыз акционердің қадалы шешімдер қабылдау құқықтарының іске асырылуы қамтамасыз етіледі, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының, Қоғам Жарғысы мен ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес Қоғамның қаржылық-шаруашылық қызметінің нәтижелері туралы шынайы ақпарат беріледі; таза пайданы үлестіру тәртібі бекітілгеннен кейін және дивиденд төлеу туралы шешім қабылданғаннан кейін дивидендтер уақтылы әрі толық көлемде төленеді; Жалғыз акционерге берілетін бекітілген есептілік топтамасына сәйкес басқарушылық және қаржылық есептілік уақтылы жіберіліп отырады; қызмет жоспарлары, жетістіктері, проблемалары туралы қосымша мәліметтер, сондай-ақ Қоғам қызметі туралы талдамалық материалдар мен зерттеулер беріледі.

2. Қоғамды Директорлар кеңесі мен Басқарманың тиімді басқару қағидаты

Қоғамда Директорлар кеңесі (бұдан әрі – ДК) туралы ереже бекітілген (14.01.2010 №3-б «Самұрық-Қазына» АҚ бұйрығы, 23.09.2009 №10 ДК хаттамасы), онда атап айтқанда, ДК күн тәртібін айқындау тәртібі, ДК отырыстарын шақыру рәсімі, ДК шешімдерін қабылдау және ДК отырыстары хаттамаларын орындау рәсімдері, сондай-ақ ДК мүшелерінің жауапкершілігі бекітілген. Директорлар кеңесі туралы ережеге сәйкес (12-бап) ДК іштей отырыстары жүйелі, бірақ ДК отырысында мақұлданған ағымдағы жылға арналған жұмыс жоспарына сәйкес жылына алты реттен сиретпей өткізілуі тиіс. ДК ДК-нің айрықша құзыретіне жататын мәселелерді қарайды және олар бойынша шешімдер қабылдайды: Қоғамның Даму стратегиясын, Даму жоспарын, Қоғам Басқармасы мүшелері қызметінің негізгі көрсеткіштерін бекіту, Қоғамның Даму жоспарының орындалуы туралы Басқарманың тоқсан сайынғы есебін қарау және т.б. ДК мүшелері Қоғам қызметінің нәтижелерін талқылау үшін жеткілікті мөлшерде және жеткілікті ұзақтықта отырыстар өткізеді. ДК шешімдері тек іштей отырыстарда ғана қабылдануы мүмкін мәселелер тізбесі ДК туралы ережеде бекітілген. 2011 жылы 17 отырыс өткізіліп, 92 мәселе қаралды (2010 жылы – 23 отырыс, 103 мәселе). 01.06.2012 жағдай бойынша 5 отырыс өткізіліп, 38 мәселе қаралды (олардың 3-уі іштей отырыс).

ДК жанында аудит жөніндегі комитет және Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет құрылған. 01.06.2012 жағдай бойынша 4 отырыс өткізіліп, 34 мәселе бойынша шешім қабылданды.

Қоғамда Басқарма туралы ереже бекітілген 09.06.2009 №3 ДК хаттамасы), ол Басқарма қызметінің ұйымдық-құқықтық негіздерін, оның құзыретін, жауапкершілігін, құрылу тәртібін, жұмыс тәртібін, шешімдерді рәсімдеу мен отырыстарды хаттамалау

тәртібін, Басқарма мүшелерінің жауапкершілігін реттейді. Басқарма Қоғамның ағымдағы қызметіне басшылық етеді және Қоғамның басқа органдары мен лауазымды тұлғаларының құзыретіне жатқызылмаған Қоғам қызметінің мәселелері бойынша шешімдер қабылдайды: Қоғамның Даму стратегиясын, Даму жоспарын мақұлдау және оларды ДК отырысына енгізу, Қоғамның даму жоспары шеңберінде бюджетті бекіту, Даму жоспарын іске асыру, жылдық бюджетті орындаудың орта мерзімді бизнес-жоспарын іске асыру, Қоғамның ҚНҚ нысаналы көрсеткіштеріне қол жеткізу және т.б. Жалғыз акционер мен Директорлар кеңесінің шешімдерін уақтылы әрі жедел орындайды. Басқарма отырыстары аптасына 1 реттен сиретпей өткізіледі. 2011 жылы 31 отырыс өткізіліп, 249 мәселе қаралды (2010 жылы – 71 отырыс, 317 мәселе).

3. Дербес қызмет қағидаты.

Қоғам өз қызметін Жалғыз акционердің мүддесін мейлінше сақтау мақсатында қолданыстағы заңнама шеңберінде, Қоғамның Жарғысы мен ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес дербес жүзеге асырады. Қоғам мен Жалғыз акционер арасындағы мәмілелер мен қатынастар қолданыстағы заңнамаға («Самұрық-Қазына» ҰӘҚ АҚ «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ АҚ Басқармасының 05.03.09 №10/09 шешімі, 14.01.10 №3-б, 26.10.11 №99-б «Самұрық-Қазына» АҚ бұйрықтары), Корпоративтік басқару кодексіне («Самұрық-Қазына» АҚ шешімі, 06.12.11 №119-б бұйрығы) сәйкес жүргізіледі.

«Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 1 ақпандағы № 550-IV жаңа Заңы қабылданғаннан кейін «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялары тобының тәуелсіздігі айтарлықтай күшейді. Осы Заңның 13-бабына сәйкес мемлекеттік органдардың Қормен және Қор тобына кіретін ұйымдармен өзара әрекеттестігі реттеледі, Қазақстан Республикасы заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, мемлекеттік органдар тарапынан Қордың, Қор тобына кіретін ұйымдардың жедел (ағымдағы) қызметіне араласуына жол берілмейді, Қордың және Қор тобына кіретін ұйымдардың мемлекеттік органдарға есептілік беруі жеңілдетілген.

4. Ақпаратты ашудың айқындығы мен шынайылығы қағидаты.

Аталған қағидатқа сәйкес Қоғам қызметі, соның ішінде оның қаржылық жағдайы, экономикалық көрсеткіштері, қызметінің нәтижелері, меншік және басқару құрылымы туралы ақпараттың уақтылы ашылуы қамтамасыз етіледі.

Ақпараттың ашылуы

Ақпаратты ашу туралы ереже бекітілген (03.03.2010 № 21 ДК хаттамасы), онда ақпаратты ашудың мақсаттары мен қағидаттары, ақпарат ашылатын мүдделі тараптар шеңбері, сондай-ақ түрлі мүдделі тараптардың тізбесі мен оларға ақпаратты ашудың тәртібі, соның ішінде ақпаратты ашудың кезеңділігі мен мерзімдері айқындалды. Ақпаратты ашу туралы ереже корпоративтік веб-сайтта жұртшылыққа қолжетімді орналастырылған.

Қоғамда жылдық есепті шығару жөніндегі іс-шаралардың жыл сайынғы кесте жоспары және Ақпаратты корпоративтік веб-сайтта орналастыру қағидалары бекітілген, олар ақпаратты ашудың құрылымды үдерісін қамтамасыз етеді және есептілік нысанын, ақпаратты ашу және беру үшін жауапты органдарды, лауазымды тұлғалар мен функционалдық бөлімшелерді айқындайды.

Ақпаратты ашу туралы ережеде Жалғыз акционерге ақпарат берудің тәртібі бекітілген, онда ақпарат берудің мерзімдері, жауапты құрылымдық бөлімшелер, сондай-ақ ДК, Басқарма мүшелерінің, Қоғамның басқа өкілдерінің ақпаратты ашуының тәртібі көрсетілген. ДК ақпаратты ашудың айқындығы мен тиімділігі туралы есепті 2011 жылғы 17 қазанда қарады.

Қоғам жылдық есепті кең ауқымды мүдделі тұлғалар шеңберіне дайындайды. 2010 жылғы жылдық есеп, сондай-ақ аудиттелген жылдық қаржылық есептер Қоғамның веб-

сайтында жарияланған, сондай-ақ нысаналы мүдделі тұлғалар арасында басылым түрінде таралады. Жылдық есептерді Жалғыз акционер бекітеді.

Қаржылық және қаржылық емес есептіліктер

Қоғам ХҚЕС-ке сәйкес жылдық, жартыжылдық және тоқсан Сайындық қаржылық есептілік дайындайды. Есептіліктің барлық үш түрі Қоғамның веб-сайтында орналастырылады. Жылдық қаржылық есептілік сыртқы аудит рәсімінен өтеді (11.03.2011ж. «Эрнст энд Янг» ЖШС есебі). 2010 жылғы жылдық есепте Қоғам ДК тәуелсіз мүшелерінің сыйақыларын, сондай-ақ сыйақы мөлшерін айқындау туралы шешім қабылдау рәсімдерін ашты. Тәуелсіз директорларға сыйақы мен өтемақы төлеу ережесі веб-сайтта орналастырылған (Қоғам Басқармасының 22.05.09 №55/09 шешімі).

Сыртқы аудит

Қоғамның 2011 жылға арналған шоғырланған қаржылық есептілігіне сыртқы аудитті «үлкен төрттік» өкілі – «Эрнст энд Янг» ЖШС жүргізді, ол Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес Қоғамның және оның еншілес компанияларының 2011 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайының, сондай-ақ көрсетілген күні аяқталған жылғы қаржылық нәтижелер мен ақша қозғалысының шынайы көрсетілгенін растады.

5. Заңдылық және әдеп қағидаттары.

Қоғам заңнамаға, жалпы қабылданған әдеп қағидаттарына, Қоғамның Жарғысы мен ішкі құжаттарына және өз шарттық міндеттемелеріне қатаң сәйкестікте әрекет етеді. Қоғамда Директорлар кеңесі мүшелерін қоса алғанда, Қоғамның барлық қызметкерлері мен лауазымды тұлғаларына қолданылатын Іскерлік әдеп этикасы бекітілген (21.04.10 №26 ДК шешімі, өзгерістер мен толықтырулар енгізу (11.04.11 №44 ДК шешімі). Іскерлік әдеп кодексін енгізу барысында Қоғамның барлық қызметкерлері онымен қол қоя отырып танысты. Жаңа келген қызметкерлерге құжатты түсіндіру жұмысқа қабылдау кезінде жүргізіледі. Ықтимал немесе белгілі алаяқтық, теріс пайдаланушылық және басқа да заңға қарсы әрекет фактілері туралы хабарлармен жұмыс жөніндегі саясат бекітілген және ол қолданылады, онда Іскерлік әдеп кодексі қағидаларының бұзылуына қатысты шағымдарды жинау мен қарау тетігі көрсетілген (Басқарманың 15.05.2012 № 19/2012 шешімі).

6. Тиімді дивидендтік саясат қағидаттары.

Дивиденд төлеу Қоғамның 2011-2013 жылдарға арналған дивидендтік саясатымен реттеледі (02.07.2011 №49 ДК хаттамасы). Дивидендтік саясатта дивиденд төлеу қағидаттары, оны айқындау тәртібі мен төлеу мерзімдері көрсетілген. 2010 жыл ішінде дивиденд мөлшері Қоғамның таза пайда сомасының 15%-ын құрады («Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасының 2011 жылғы 25 мамырдағы № 22/11 хаттамасы), бұл орташа шама болып табылады және Қоғамның инвестициялық жоспарларын ескерсек, Қоғамның дивидендтік саясатының теңгерімділігін сипаттайды.

7. Қызметшілерді басқарудың тиімді саясаты қағидаттары.

Әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттеу саласындағы саясат қолайлы еңбек жағдайларын жасауға, қызметкерлер өмірінің сапасын жақсартуға, олардың біліктілік деңгейін арттыруға бағытталған (Кадр саясаты – 11.04.11 №44 ДК хаттамасы, Бос қызмет орындарына конкурстық іріктеу ережесі – Басқарманың 2011 жылғы 6 сәуірдегі №19/2011 хаттамасы; Қоғамның кадрлар резервін құру және онымен жұмысты ұйымдастыру ережесі – Басқарманың 2011 жылғы 6 сәуірдегі №19/2011 хаттамасы; Қызметкерлер еңбекақы және сыйлықақы төлеу ережесі (жаңа редакция) – 2011 жылғы 2 желтоқсандағы № 55 ДК

хаттамасы; Басшы және басқарушы қызметкерлерді жыл ішіндегі жұмыс қорытындылары бойынша бағалау және оларға сыйлықақы төлеу ережесі – 2011 жылғы 2 желтоқсандағы № 55 ДК хаттамасы; Әкімшілік қызметкерлердің ҚНҚ карталары, сондай-ақ басшы және басқарушы қызметкерлердің КРІ көрсеткіштері жыл сайын бекітіледі).

Қызметшілерді іріктеу жүйесі шеңберінде үміткерлерді конкурстық іріктеу үшін жағдай жасалған. 2011 жылы бос қызмет орындарына қабылдау конкурстарының қорытындылары бойынша 19 адам, 2012 жылдың I жартыжылдығында – 6 адам жұмысқа қабылданды. Қызметшілерді басқарудағы сабақтастықты сақтау мақсатында Қоғам әлеуеті жоғары қызметкерлерді анықтау үшін кадрлар резервін құрады, қызметкерлерді мансаптық өсуге және кәсіби және басқарушылық құзыреттерін дамытуға жігерлендіреді. 2011 жылы Қоғамның 14 қызметкері кадрлар резервіне қойылды, олардың екеуі есепті кезең ішінде жоғары қызметке ауыстырылды. 2012 жылдың I жартыжылдығында басшы және басқарушы қызметкерлердің сұрыптау сессиясының қорытындысы бойынша Жалғыз акционердің Бірыңғай кадрлар резервіне 3 қызметкерлер ұсынылды. Әкімшілік қызметкерлерді қорытынды бағалау (аттестаттау) нәтижесі бойынша Қоғамның кадрлар резервіне 12 қызметкерлер енгізілді.

Қоғамда 2012 жылдың басынан бері кадрлар алмастырылды: Басқарушы директор Басқарма құрамына сайланды, бас менеджер департаментінің директоры қызметіне тағайындалды, 4 менеджер бас менеджер қызметіне ауыстырылды.

Басшы және басқарушы қызметкерлерді жыл ішіндегі жұмыс қорытындылары бойынша бағалау және оларға сыйлықақы төлеу ережесі бекітілді (02.12.2011 № 55 ДК хаттамасы).

Қызметшілерді басқаруды жетілдіру және құрылымдық бөлімшелер қызметінің тиімділігін арттыру мақсатында Қоғамның жаңа ұйымдық құрылымы әзірленіп, бекітілді (2012 жылғы 30 мамырдағы №62 ДК шешімі).

2012 жылғы сәуірде қызметінің стратегиялық негізгі көрсеткіштерін қамтитын Басшы қызметкерлердің ҚНҚ карталары бекітілді (10.04.2012 №60 хаттама).

8. Қоршаған ортаны қорғау қағидаты.

Өз қызметінде Қоғам заңнамаға сәйкес қоршаған ортаға мейлінше үнемді және тиімді қарау қағидатына сүйенеді.

Қоғамның Экологиялық саясаты бекітіліп, орындалады (Басқарманың 27.06.2012 №26/2012 шешімі), оны Қоғамның веб-сайтынан табуға болады.

9. Корпоративтік дауларды және мүдделер қақтығысын реттеу қағидаты.

Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес Қоғамның барлық қызметкерлері мен лауазымды тұлғалары өздеріне (немесе өзімен байланысты адамдарға), басқаларға қатысты да мүдделер қақтығысы туындауы мүмкін жағдайларды болдырмайтындай тәртіппен жүруі тиіс. Іскерлік әдеп кодексіне сәйкес Қоғамның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері мүдделер қақтығысының болуы туралы дер кезінде хабарлауға және шешілуіне жеке мүддесі бар мәселелер бойынша талқылаулар мен дауыс берулерге қатыспауға міндетті. Іскерлік әдеп кодексіне сәйкес қызметкерлер Қоғамның қызметімен, сондай-ақ қызметтің өзге де мәселелерімен байланысты мәмілелердегі, шарттардағы, жобалардағы кез келген коммерциялық немесе өзге де (тікелей немесе жанама) қызығушылығы туралы дереу Қоғам басшылығына хабарлауға міндетті. Қоғамда ықтимал мүдделер қақтығысы туралы ашық хабарланады. Басқарма мүшелері үлестес тұлғаларды көрсете отырып, тоқсан сайын нысан толтырады. Сонымен қатар Жарғыда үлестестік туындаған күннен бастап жеті күн ішінде атқарушы органға хабарлама жіберу міндеті бекітілген. Директорлар кеңесі туралы ережеде (5-бап) ДК мүшесінің өз мүддесі мен Қоғам мүддесі арасында даулар туындататын немесе туындатуы мүмкін іс-әрекеттерден ада болу және ондай жағдайларға жол бермеу, ДК назарына жасалуына өзі мүдделі болып

танылуы мүмкін болжалды мәмілелер туралы ақпаратты жеткізу, Қоғамға үлестес тұлғалар және олардың үлестестігінің туындау негіздерінің өзгерістері туралы мәліметтерді хабарлау, сондай-ақ шешім қабылдауында жеке мүддесі бар мәселелер бойынша дауыс беруден қалыс қалу міндеті көзделген. Бұл ретте ДК мүшесі ДК-ге осындай мүдделіліктің бар екенін және оның туындау негіздерін дереу ашуға тиіс.

ДК мүшелері үлестес тұлғаларды көрсете отырып, тоқсан сайын нысан толтырады. Сонымен қатар Жарғыда үлестестік туындаған күннен бастап жеті күн ішінде атқарушы органға хабарлама жіберу міндеті бекітілген.

Қоғамның Басқармасы Корпоративтік дауларды және мүдделер қақтығысын реттеу саясатын мақұлдады (Басқарманың 22.05.2012 №21/2012 шешімі), ол ДК қызметін қамтамасыз ететін құрылымдық бөлімшелердің қарауында жатыр. Қоғамның Директорлар кеңесі Басқарма мүшелеріне және Қоғамның басқа да басшы қызметкерлеріне ДК құрамына енуіне және бәсекелес компанияларда атқарушы қызметтер атқаруға тыйым салатын өзгерістерді, ДК мүшелерінің жұмыстар мен қызметтерді қоса атқаруына ДК-нің алдын ала келісуін мақұлдады (02.07.2012 №63 ДК шешімі). Аталған мәселені «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасына енгізу көзделген.

10. Жауапкершілік қағидаты.

Қоғам барлық мүдделі тараптардың құқықтарын мойындайды әрі құрметтейді және Қоғамды дамыту мен оның қаржылық орнықтылығын қамтамасыз ету мақсатында олармен ынтымақтастықта болуға ұмтылады.

Қоғам барлық мүдделі тараптармен теңгерімді қатынастар орнатуға тырысады. Мүдделі тараптармен өзара әрекеттестік пысықталған Қоғамның Стейкхолдерлер картасы бекітілген және ол қолданылады (Басқарманың 15.05.12 №19/2012 шешімі), ол Қоғамның веб-сайтында орналастырылған.